

Η Κύπρος και τα τραγικά τοπία της Ιστορίας (Νίκος Ορφανίδης, Δρ Φιλολογίας-Λογοτέχνης)

/ [Πεμπτουσία](#)

Σκέφτομαι, μέρες που είναι, καθώς και πάλιν η Κύπρος σύρεται ή οδηγείται, εις το μέσον των ιστορικών της παθών, στα Μέγαρα των Εθνών, στη Γενεύη της Ελβετίας, προκειμένου να διαπραγματευτεί τη δυνατότητα σωτηρίας και λύτρωσής της, την απαλλαγή της από την κατοχή και τη νέα Τουρκοκρατία που της προέκυψε, εκείνη τη διαπίστωση του ρώσου θεολόγου Νικολάι Μπερντιάγεφ στο «Αλήθεια και Αποκάλυψη» πως «η Ιστορία είναι μια τρομερή αποτυχία».

Αιώνες τώρα μιλούμε για την Τραγωδία της Ιστορίας, καθώς στον τόπο τούτο της πτώσεως και της φθοράς, στον τόπο αυτό της χρονικότητας, όλους εμάς τους Ορθόδοξους Έλληνες της εξορίας μας ακολουθεί επαναλαμβανόμενη η οδύνη και η συντριβή και ο θάνατος και η σφαγή. Μ' αυτά όμως συνηθίσαμε να ζούμε. Μ' αυτά επιβιώσαμε και αντέξαμε ορθοδόξως και ελληνικώς μέσα στους αιώνες. Ομολογούντες, με έναν τρόπο παράφωνο και παράδοξο για τους ανυποψίαστους, πάντοτε διωκόμενοι, Χριστόν εσταυρωμένον.

Σκέφτομαι λοιπόν και πάλι, ακόμα μία φορά, τους «Εμπόρους των Εθνών», για να γυρίσουμε στον Παπαδιαμάντη, κι όλους εκείνους τους «δοκούντες άρχειν των εθνών», που αγνοούν το αυτονόητο: Πως όλα τελούν υπό τη σκέπη του Κυρίου μας και της Υπεραγίας Θεοτόκου, που δεν μας εγκατέλειψαν ποτέ, ιδίως στις μέρες της αγριότητας και του θανάτου. Κι ας περιπίπτουμε στους πειρασμούς της ιστορίας κι ας εκπίπτουμε πολλές φορές στα πάθη μας. Στις αδυναμίες μας. Ανθρωπίνως.

Η αγριότητα, η θηριωδία, η βαρβαρότητα δεν έχουν τέλος

Όσα «πολλές φορές γυρίζουν στο μυαλό μας», όπως θα έλεγε και ο Σεφέρης, είναι επώδυνα και φοβερά. Και φρικώδη. Έτσι γυρίζω στις άγριες εκείνες μέρες της άλλης Γενεύης. Αύγουστος ήταν του 1974, εμείς έφεδροι και κληρωτοί στους χώρους διασποράς, με τα τελεσίγραφα των Τούρκων, τις απειλές και τους εκβιασμούς και τον τρόπο, να παραδώσουμε αμαχητί την πατρίδα μας, όταν πια είχαν επιτύχει ατίμως το προγεφύρωμα και την απόβαση του τουρκικού στρατού στην Κερύνεια. Σκέφτομαι την ταλαίπωρη εκείνη αντιπροσωπεία των πολιτικών μας, το σθένος της να αντισταθεί και να αρνηθεί την παράδοσή μας, έστω κι αν την αυγή θα προέλευσαν τα τουρκικά στίφη με όλες τις βαρβαρότητες και την αγριότητα που ακολούθησε.

Έτσι ζήσαμε ο καθένας με το δικό του τρόπο τη φρίκη της ιστορίας. Τους βομβαρδισμούς, τους πολυβολισμούς, τα πλοία και τα αεροπλάνα και τα ερπυστριοφόρα και την τουρκική μηχανή του πολέμου. Τα εγκλήματα. Το λυσσώδες πάθος. Πιο πολύ όμως έζησε ο ελληνισμός της Κύπρου την επαναλαμβανόμενη θηριωδία, όπως τη βρίσκουμε να καταγράφεται, σχεδόν πανομοιότυπη, και στην πρώτη εκείνη σφαγή των Τούρκων του 1570 και 1571 με την κατάληψη της Λευκωσίας και την τελική κατάληψη της Αμμοχώστου. Όπως τη βρίσκουμε αιώνες μετά να καταγράφεται σπαρακτικώς στις αφηγήσεις και μαρτυρίες των αθώων Ελλήνων της Κύπρου. Επαναλαμβανόμενη. Και σκέφτομαι πως η αγριότητα και η θηριωδία και η βαρβαρότητα δεν έχουν τέλος.

Σκέφτομαι, μέρες που 'ναι, την ιστορική δοκιμασία των εσχάτων ημερών στη Γενεύη με το ίδιο επιχειρούμενο σκηνικό του εκβιασμού από μέρους των Τούρκων. Των απειλών και της οίησης των φερομένων ως δυνατών του κόσμου του, των Οθωμανών, που ονειρεύονται και μεθοδεύουν και νοσταλγούν την αναβίωση και ανασύσταση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας εις το μέσον του 21ου αιώνας. Αγνοούντες τα ιστορικά αυτονόητα. Και την άλλη δικαιοσύνη, που δεν είναι εκ του κόσμου τούτου. Αλλά και τη ραδιουργία και την υποκρισία σκέφτομαι όλων εκείνων που συνήθως παρακολουθούν απαθώς την πάσχουσα και αιμάσσουσα πατρίδα μας. Τον κατατρεγμένο και δεδιωγμένο Ελληνισμό σκέφτομαι. Τις αντιστάσεις του στα τοπία της ιστορίας. Το διαχρονικό ήθος του.

Κι όμως ο Ελληνισμός μέσα στους αιώνες υπερασπίσθηκε πάντοτε με συνέπεια και μία εκπλήσσουσα -για όσους αγνοούν την ιστορία- επιμονή την τιμή του ανθρώπου. Με καλοσύνη. Με διακριτικότητα. Με σθένος, όταν χρειάστηκε να πολεμήσει. Πάντοτε, για να γυρίσουμε στην ξεχασμένη αρχαιότητα, «υπέρ βωμών και εστιών». Για τα αυτονόητα, που τα χλευάζουμε σήμερα. Για τα ιερά του. Αλλά και για το χώμα όπου πατεί. Και το χώμα που πατούμε είναι ακριβώς η πατρίδα μας. «Ψυχή και Χριστός μας χρειάζεται» και σήμερα, όπως θα 'λεγε ο νεομάρτυς Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, που τον ακολουθούσαν Έλληνες Ορθόδοξοι αλλά και Μουσουλμάνοι στα κηρύγματά του της αγάπης. Παντού όπου πήγαινε. Υψώνοντας στο τέλος το σταυρό του Κυρίου. Έναν ξύλινο σταυρό, ενδεικτικό του πάθους και της Ανάστασης.

Κενή ρητορική, θα πουν όλοι οι πραγματιστές και ρεαλιστές της ιστορίας αλλά και της πολιτικής· οι όποιοι ακόλουθοι της δυτικότερης ιδεολογίας και της Νέας Τάξης πραγμάτων, που μας έρχεται από τη Δύση. Όμως μόνο εκκλησιαστικώς και ορθοδόξως και ελληνικώς μπορούμε να προσλάβουμε την κρισιμότητα των καιρών, τα επώδυνα τοπία της ιστορίας, που μας ακολουθούν επιμόνως και συντριπτικώς. Μόνον έτσι θα κατανοήσουμε όσα μας προκύπτουν, κατά τρόπο επαναλαμβανόμενο, μέσα στον ιστορικό χρόνο, προκειμένου να υπερασπιστούμε την πατρίδα μας, καθώς κι αυτά που αγαπήσαμε και αγαπάμε. Τον Χριστό μας. Μόνο έτσι θα αντέξουμε στις πιέσεις και στους εκβιασμούς και στον τρόμο. Τις συνεχείς απειλές.

Στώμεν λοιπόν καλώς, έχοντας πάντα στη σκέψη μας όσα μας κατέλιπαν οι πατέρες μας. Που έχουν όχι ένα μέγεθος υλικό αλλά οντολογικό και βαθύτατα υπαρξιακό εις τον αιώνα.

* Ο κύπριος συγγραφέας Νίκος Ορφανίδης είναι δρ. Φιλολογίας και βραβευμένος λογοτέχνης

Το άρθρο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά σε αφιέρωμα με τίτλο «Η τύχη της Κύπρου στη Γενεύη» της εφημερίδας «Μακεδονία της Κυριακής» στις 22 Ιανουαρίου 2017.